

De Gobikat (Chinese bergkat)

De **Gobikat** leeft alleen in China en wordt ook wel Chinese bergkat genoemd. In de Tibetaanse hooglanden wordt hij door de lokale bevolking vaak '**graskat**' genoemd, omdat zijn vacht opgaat in de kleur van droog gras.

Er is nog **heel weinig bekend** over deze katachtige. Dit dier is zo ongrijpbaar dat het pas in 2007 voor het eerst in het wild werd gefotografeerd. Wetenschappers weten daarom ook niet zo goed of dit dier nu als ondersoort van de wilde kat moet worden gezien of als aparte soort. Tot nu toe wordt hij gezien als aparte soort.

De Chinese bergkat behoort samen met de zandkat, de moeraskat, de wilde katten, zwartvoetkat en de huiskat tot het **geslacht Felis**. Het dier is ongeveer twee keer zo groot als de gemiddelde huiskat.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Gobikat te houden?	3
Wat voor soort dier is de Gobikat?	3
Verschillende soorten?	4
Basisinformatie over de Gobikat	5
Hoe ziet de Gobikat eruit?	6
Waar leeft de Gobikat?	7
Hoe leeft de Gobikat?	8
Hoe gaat het met de Gobikat?	10
Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor de Gobikat?	10
Waarom zou het erg zijn als de Gobikat uitsterft?	11
Wat kun jij doen om de Gobikat te helpen?	12
Wat doet Stichting SPOTS?	13
Hoe werkt Stichting SPOTS?	14
Leuke weetjes	15
Links	16

Waarom is het belangrijk om een spreekbeurt over de Gobikat te houden?

Omdat de Gobikat zo'n mooi dier is en omdat er steeds minder Gobikatten op de wereld zijn. Het is heel belangrijk dat er mensen zijn die de Gobikat en andere dieren willen beschermen. Daarom moeten mensen weten dat de Gobikat een supermooi en bijzonder dier is. Als jij dat tegen je klasgenoten vertelt, worden zij misschien wel net zo enthousiast als jij!

Verderop in deze spreekbeurt kun je lezen wat je nog meer kunt doen om de Gobikat te helpen.

Wat voor soort dier is de Gobikat?

De Gobikat behoort tot de **katachtigen**. De katachtigen zijn verdeeld in **grote katten** en **kleine katten**. Het verschil wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door elf kleine botjes in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat spinnen en niet brullen. Dit zijn de 'kleine katten'. Dit zijn bijvoorbeeld de huiskat, de lynx en dus ook de Gobikat. Als de botjes niet aan elkaar vast zitten, dan kan de kat brullen maar niet spinnen. Deze katten behoren tot de 'grote katten' (bijvoorbeeld de leeuw, tijger en luipaard).

De Gobikat heeft ook een officiële naam. Deze **wetenschappelijke** naam is vaak in het Latijn. De naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten. De wetenschappelijke naam van de Gobikat is **Felis bieti**.

© Mengshuai Ge

Verschillende soorten?

Je kon al lezen dat alle dieren een **wetenschappelijke** naam hebben. Dat is voor de Gobikat **Felis bieti**. Soms zie je daarachter nog een **derde** naam.

Er zijn kattensoorten die in verschillende gebieden voorkomen, en die gebieden **verschillen** vaak van elkaar in **landschap** of **temperatuur**. Ze leven dus in **andere omstandigheden**. Vaak zien die katten er in verschillende gebieden daarom net iets **anders** uit omdat hun lichaam zich aan het gebied heeft aangepast. Het zijn dan verschillende **ondersoorten**. En die worden dan aangegeven met een derde naam.

Bij de Gobikat echter worden (nog) **geen ondersoorten** erkend. Er is zelfs een discussie gaande over de vraag of de Gobikat wel een aparte kattensoort is. Sommige mensen zeggen dat het een ondersoort van de wilde kat is. Maar, tot op heden, wordt de Gobikat nog als aparte kattensoort gezien. En worden er geen ondersoorten erkend.

Op de foto hierboven links, zie je de Europese wilde kat en op de foto rechts, de Chinese bergkat. Volgens sommige wetenschappers is de Gobikat ook een 'wilde kat' en dus geen aparte soort. Ze lijken inderdaad best wel wat op elkaar!

Er moet dus nog veel onderzoek worden uitgevoerd om nu te besluiten of de Gobikat nu wel of niet een aparte soort is!

Basisinformatie over de Gobikat

Stam: Chordata (gewervelden)
Klasse: Mammalia (zoogdieren)
Orde: Carnivora (vleeseters)
Familie: Felidae (katachtigen)
Geslacht: *Felis*
Soort: *bieti*

Lichaamslengte: Ongeveer 68 - 83 centimeter;
Staartlengte: Ongeveer 27 - 40 centimeter;
Gewicht: Ongeveer 4,5 - 9 kilogram.

Mannetjes zijn over het algemeen groter en zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting: Onbekend.

© Luo Shu-jin Peking University

Hoe ziet de Gobikat eruit?

De Gobikat is een kleine katachtige. Hij is ongeveer twee keer zo groot als onze huiskat. Hij heeft lange haren die zeker in de winter een dikke vacht vormen, en heeft een beetje een gedrongen lichaamsbouw.

Oren

De Gobikat heeft zwarte oorpluimen. Meer katten hebben dit, zoals de lynx.

De achterkant van de oren is licht geelbruin.

Poten

De flanken en poten van de Gobikat hebben vage, bruine horizontale lijnen. Tussen de tenen zit haar, dit beschermt de poten tegen de kou.

Vacht

De vacht van de Gobikat is grijsbruin tot zandkleurig. De buik is (vuil)wit van kleur.

De vachtkleur verandert gedurende de seizoenen: van lichtgrijs in de winter, tot bruin in de zomer.

Staart

De Gobikat heeft een borstelige staart met zwarte ringen. Het puntje van de staart is zwart.

© Hans Reinhard

Opvallend aan de kop van de Gobikat zijn de relatief grote **oren met kleine pluimpjes**. De onderlip en kin zijn wit, en de keel heeft een licht geelbruine kleur.

Katten kunnen goed zien, vooral in de schemering. Dan hebben ze grote pupillen. Overdag zijn de pupillen meestal kleine spleetjes zoals je op dit plaatje ziet. Maar ook opvallend zijn de **ogen** van de Gobikat; die zijn **meestal fel blauw-groen!**

Waar leeft de Gobikat?

De Gobikat komt voor op het continent **Azië**. Hij leeft **alleen in** het land China. Hij heeft een **beperkt verspreidingsgebied** (het oostelijke Qinghai-Tibetplateau). In het plaatje hieronder kun je aan de gele kleur zien waar ze voorkomen. We weten nog niet precies of de Gobikat ook nog in andere landen leeft; daar moet nog meer onderzoek naar gedaan worden.

De Gobikat leeft het liefst in **bergachtige gebieden**, **gematigde bossen** en **alpineweid**en. Hij is ook gezien in heuvelachtige steppen maar nog nooit in de woestijn. Het **leefgebied** van de Gobikat is **extreem**; het kan erg koud, maar ook erg warm worden. De Gobikat leeft meestal op hoogtes tussen 2.500 en 5.000 meter. Dan is het handig als je een dikke vacht hebt!

© Chinese Felid Conservation Alliance (CFCA)

© Kong Yue-qiao

Wist je dat...

De Gobikat kan leven tot op wel 5.000 meter? De hoogste berg van Nederland is daar niks bij... De Vaalserberg in Limburg is maar 322 meter hoog!

Hoe leeft de Gobikat?

Onderzoekers denken dat de Gobikat meestal alleen leeft, dat wordt ook wel **solitair** genoemd. De meeste kattensoorten, en ook de Gobikat, hebben een eigen **territorium**, zo wordt het gebied waarin ze leven genoemd. Om aan te geven waar de kat zijn of haar territorium heeft, sproeien ze met **urine** en laten hun **ontlasting** achter. Zo kan elke soortgenoot zien en ruiken dat hier al iemand woont.

De Gobikat leeft voornamelijk op de grond. Uit het weinige onderzoek dat er is gedaan naar deze kat, werd duidelijk dat het dier de **hele dag** door **actief** is. Maar er een piek lijkt te liggen in de schemering en avond. De Gobikat **rust** vaak **in hollen** die zijn uitgegraven door marmotten of dassen, of tussen rotsen. Dit zijn ook plaatsen waar ze hun kittens grootbrengen. Daar zijn ze immers veilig!

© Royle Safaris

In 2020 werd voor het eerst een groot onderzoek uitgevoerd naar de Gobikat. Hierbij werden een aantal dieren gevolgd. Het bleek dat deze dieren mensen niet schuwden; ze waren **juist vaak te vinden rondom menselijke bewoning**. De gevolgdde katten brachten de meeste tijd door in plantages die worden gedomineerd door duindoorn (een winterharde, stekelige struik die 1 tot 2 meter hoog wordt). De onderzoekers denken dat de dieren dit gebied opzoeken omdat het waarschijnlijk voldoende beschutting en voedsel biedt. En omdat het dicht bij de dorpen ligt, wordt het gebied vermeden door grotere roofdieren zoals wolven of sneeuwluijpaarden.

Voortplanting

Er is helaas nog maar weinig bekend over hoe de Gobikat zich voortplant. Er is maar één keer een onderzoek geweest waarbij wetenschappers een moeder met haar jong konden volgen door cameratraps. Hieruit weten we het volgende:

De periode dat mannetjes en vrouwtjes katten bij elkaar komen noemen we de **paartijd**. Wetenschappers denken dat deze voor de Gobikat tussen januari en maart is; het einde van de winter dus. Meestal worden twee tot vier jongen in mei geboren; in het voorjaar. Dat is heel slim van de moeder want in die periode begint het warmer te worden. En zijn er ook meer prooidieren te vinden.

Een Gobikat kitten

De jongen van kleine kattensoorten, en dus ook de Gobikat, worden ook wel **kittens** genoemd. Bij grote kattensoorten, zoals de leeuw en luipaard, worden de jongen **welpen** genoemd. Kittens zijn bij de geboorte nog helemaal **blind**, de ogen gaan na een paar dagen open. De moeder leert haar jongen alles om later zelf te kunnen overleven. Na zeven tot acht maanden zijn ze groot genoeg om op zichzelf te leven.

Onderaan deze spreekbeurt, bij links, kun je filmpjes zien van een familie Gobikatten.

Op de foto een moeder met haar kitten

De jacht en de prooien van de Gobikat

De Gobikat is een **carnivoor**. Dit betekent dat hij vlees eet. De dieren waarop de Gobikat jaagt, worden **prooien** genoemd.

Een Gobikat jaagt vooral op **fluithazen (pika's) en kleine knaagdieren**, zoals woelmuizen, molratten en marmotten. Ook vogels zoals fazanten en patrijzen worden gevangen. Zeer waarschijnlijk is de Gobikat ook een aaseter. Op het plaatje hiernaast zie je een fluithaas, de favoriete prooi van de Gobikat!

De Gobikat jaagt op molratten door te luisteren naar hun bewegingen door hun ondergrondse tunnels (3-5 cm onder het oppervlak) en ze vervolgens **uit te graven**.

(c) Mengshuai Ge

Hoe gaat het met de Gobikat?

Er bestaat een lijst waarop staat hoe het met alle diersoorten van de wereld gaat. Dit is de **Rode Lijst**. Die lijst is gemaakt door een organisatie die het **IUCN** heet. IUCN staat voor de *International Union for Conservation of Nature*. In het Nederlands betekent dit: de internationale unie voor de bescherming van de natuur.

THE IUCN RED LIST
OF THREATENED SPECIES™

De Gobikat staat ook op deze lijst, en heeft de status 'vulnerable' (**kwetsbaar**). Dit betekent dat er een kans is dat de Gobikat uitsterft, als we niks doen! Men denkt dat er minder dan 10.000 Gobikatten over zijn. Omdat het dier voor zover bekend, alleen in China leeft en ook nog eens in een beperkt leefgebied, is het dier heel kwetsbaar.

Wat zijn de belangrijkste bedreigingen voor de Gobikat?

Voor de meeste kattensoorten geldt dat er vroeger meer katten waren dan nu. Dit geldt ook voor de Gobikat. Een paar redenen waarom het niet goed gaat met de Gobikat:

🐾 **Verlies van leefgebied** - Doordat er steeds meer mensen komen, worden de steden groter, komen er meer wegen, meer plantages en boerderijen, en zo blijft er steeds **minder ruimte** voor de natuur. Zo blijft er dus ook minder leefruimte over voor de Gobikat. De gebieden waarin de Gobikat leeft, raken ook steeds meer **versnipperd**. Wat eerst een groot aaneengesloten gebied was, zijn nu allemaal kleine, losse stukjes. Dit betekent dat de Gobikat moeilijker naar andere gebieden kan trekken, en moeilijker soortgenoten kan vinden. Veel dieren worden door auto's aangereden als ze proberen naar andere gebieden te komen;

🐾 **Jacht** - Mensen jagen regelmatig op de Gobikat. Dit doen ze voor de mooie **vacht**. Dat is eigenlijk verboden maar gebeurt helaas toch;

gestroopte Gobikat

© J. Sanderson

🐾 **Vergiftiging van de prooien van de Gobikat** - De mensen die in het gebied van de Gobikat wonen, strooien gif tegen de knaagdieren. Dit betekent dat er minder prooien overblijven voor de Gobikat. Maar door het vergif, kan de Gobikat zelf ook doodgaan. Als een Gobikat bijvoorbeeld een vergiftigde fluithaas eet, kan hij zelf ook ziek worden en doodgaan!

- Een studie maakte duidelijk dat het **niet goed gaat met de genen** van het dier. Dat komt o.a. doordat ze zich kruisen met de gewone huiskat. Dat kan

verstreckende gevolgen hebben voor de soort omdat er steeds minder zuivere Gobikatten zijn.

Waarom zou het erg zijn als de Gobikat uitsterft?

Dat is een goede, en heel belangrijke vraag. Je hebt vast al op school geleerd over hoe **dieren in de natuur met elkaar samenleven**. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat dieren elkaar nodig hebben om te overleven en elkaar in evenwicht houden.

Roofdieren zoals de Gobikat zorgen er bijvoorbeeld voor dat er niet teveel knaagdieren zoals muizen in een gebied zijn. Dat is belangrijk voor het **evenwicht** in de natuur. Als er namelijk teveel muizen of andere knaagdieren zijn, kan een gebied vernield worden. Vergelijk de natuur maar met een auto. Als je daar één onderdeel uithaalt, dan rijdt de hele auto niet meer goed.

En het is natuurlijk ook gewoon verdrietig als zo'n mooi dier er straks niet meer is.

Wat kun jij doen om de Gobikat te helpen?

Er zijn verschillende dingen die je kunt doen om de Gobikat te **helpen**. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen?'

Manier 1:

Het is leuk en heel belangrijk als jij een **spreekbeurt** over de Gobikat geeft. Dan kun je jouw klasgenoten meer vertellen over deze mooie kat. En waarom het niet zo goed gaat met de Gobikat.

Tips!

- Begin je spreekbeurt met een **Gobikat-quiz**.
- Laat mooie **plaatjes** en **foto's** van Gobikatten zien.
- Laat **filmpjes** van Gobikatten zien, kijk maar eens bij de links of op YouTube.
- Deel aan het einde van je spreekbeurt **informatie voor ouders** uit aan je klasgenoten.

Neem de **Flyer** mee over Stichting SPOTS die je in je e-mail hebt ontvangen.

Manier 2:

Je kunt **met je school of klas een actie voor de Gobikat** bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop**, **loterij** of **rommelmarkt** organiseren. Of misschien heb je zelf nog een veel beter idee. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een project voor het **behoud van de Gobikat** steunen. Het geld kun je naar Stichting SPOTS overmaken en dan kun je erbij zeggen dat het geld bedoeld is voor de Gobikat. In de mail die we gestuurd hebben, zit ook een A4 'organiseer een kattendag'. Hierin staan leuke acties die jij en je klasgenoten kunnen uitvoeren om de Gobikat te helpen.

Op deze site vind je ook meer informatie:

www

<https://stichtingspots.nl/kids-corner/>

Wat doet Stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland **nog geen organisatie** die zich **inzet voor de katachtigen** die met **uitsterven worden bedreigd**. Daarom is in 2004 Stichting SPOTS opgericht. **SPOTS** staat voor **Save and Protect Our TreasureS** (bewaar en bescherm onze schatten). SPOTS betekent ook 'vlekken' (die veel katachtigen hebben) en SPOTS verwijst naar 'in de spotlights zetten'. Hiermee bedoelen we dat we zoveel mogelijk aandacht proberen te vragen voor de wilde katachtigen. Daarnaast staat SPOTS voor 'plekken'. Stichting SPOTS vraagt aandacht voor plekken op de wereld waar iets gedaan wordt voor natuurbescherming.

Knuffelfarms

Veel mensen bezoeken in Afrika en Azië projecten waar je kunt **knuffelen** met jonge tijgers en/of leeuwen. Deze dieren worden hiervoor speciaal gefokt en er wordt verteld dat deze dieren, als ze groot zijn geworden, worden teruggeplaatst in het wild. Maar dat kan helemaal niet! Dieren die gewend zijn geraakt aan mensen, kunnen niet voor zichzelf zorgen. Daarnaast is het eigenlijk heel erg zielig om te knuffelen met jonge leeuwjes of tijgers. De dieren worden namelijk al heel vroeg weggehaald bij hun moeder. En dat is verdrietig voor beide.

Stichting SPOTS probeert daarom ook voorlichting te geven over dit onderwerp. **Knuffelfarms** noemen wij deze plaatsen waar je kunt knuffelen met dieren zoals leeuwen en tijgers. Wij willen duidelijk maken dat knuffelen met roofdieren zoals leeuwen en tijgers, helemaal niet goed is. In de flyer die je ontvangen hebt in de email, is meer informatie terug te vinden over dit onderwerp.

Er is zelfs een aparte website waar je alles kunt lezen: <https://knuffelfarms.nl/>

Hoe werkt Stichting SPOTS?

- 🐾 SPOTS probeert in Nederland op allerlei manieren aandacht te vragen voor de katachtigen. Ze is bijvoorbeeld regelmatig **aanwezig in dierenparken, op scholen** en op **evenementen**. Hier vertellen de vrijwilligers van SPOTS over de **katachtigen** en dat heel veel van deze dieren met uitsterven worden bedreigd.
- 🐾 Maar SPOTS ontwikkelt ook **informatiemateriaal over de katachtigen voor kinderen zoals jij die graag een spreekbeurt willen geven over katachtigen**. Op onze website kan iedereen van alles lezen over alle wilde katten die in de wereld leven.
- 🐾 Daarnaast probeert SPOTS **geld in te zamelen** voor projecten die zij ondersteunt.
- 🐾 En, vanaf 2021, is SPOTS begonnen met een nieuw project '**kleine kattensoort**'. Hierbij zetten we elk jaar een kleinere kattensoort centraal en ondersteunen we dat jaar ook een project dat zich voor die kleine kat inzet. We hopen hiermee meer bekendheid te krijgen voor de kleine kattensoorten. Want vaak zijn die onbekend.

Op deze site vind je meer informatie:

<https://stichtingspots.nl/>

Leuke weetjes

Wist je dat...?

- ❀ Volwassen Gobikatten bijna geen natuurlijke vijanden hebben? Jongen worden soms gevangen door wolven of beren;
- ❀ De Gobikat eigenlijk heel nuttig is? Ze eten de knaagdieren waar de boeren en lokale mensen last van hebben;
- ❀ De Gobikat alleen in China leeft?
- ❀ De Gobikat het liefst in een hol leeft wat naar het zuiden gericht is? Dat is namelijk lekker warm!
- ❀ Er helaas maar weinig onderzoek is gedaan naar deze bijzondere kat? Dit is jammer, want het gaat niet zo goed met de Gobikat... Het is belangrijk dat er meer onderzoek wordt gedaan, zodat we de Gobikat beter kunnen beschermen.

Op de foto hierboven zie je een Gobikat moeder met haar kitten. De foto is genomen met een **cameraval**.

Onderzoekers plaatsen deze camera's op een plek waarvan ze denken dat een bepaald dier daar voorkomt. Als een dier dan langs de camera loopt, wordt er een foto of filmpje genomen. Zo kunnen onderzoekers een heleboel gegevens verzamelen, zoals welke dieren er voorkomen, hoeveel, waar ze vooral voorkomen enz.

Eigenlijk komt het meeste dat we weten over de Gobikat, van dit soort foto's en filmpjes. Deze foto is één van de weinige foto's die er zijn van een familie Gobikatten!

Links

Deze links kun je gebruiken voor handige **informatie**:

- <https://stichtingspots.nl/onze-katten/alle-katachtigen/gobikat-chinese-bergkat/>
- <https://www.catsg.org/living-species-chinesemountaincat>

Op YouTube kun je filmpjes van de Gobikat zien, zoals deze ;

- <https://www.youtube.com/watch?v=oSVeK6t-FmA> (moeder met kittens)
- <https://www.youtube.com/watch?v=ftscE62OOGM>
- <https://www.youtube.com/watch?v=LdrwPh9ksuc>
- <https://www.youtube.com/watch?v=4ofl9i0ILxo>

© Song Dazhao/Chinese Felid Conservation Alliance (CFCA)

Stichting SPOTS
L.P. van Mallandstraat 46
4754 AP Stampersgat
E: info@stichtingspots.nl
Tel: 06-4094 7232
<https://stichtingspots.nl/>
<https://knuffelfarms.nl/>

Rekeningnummer:
IBAN:
NL90INGB0004611235
BIC: INGBNL2A

